

# ΑΘΗΝΑ

## “ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ,, ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΑΧ. 6 ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΔΡΑΧ. 7

ΕΤΟΣ Α' — ΑΡΙΘ. 4.

ΠΑΤΡΑΙ 18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1919

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΛΕΠΤΑ 25

### ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1ον) Ὁ ἠθικὸς ἀγὼν (συνέχεια) ὑπὸ Α. Σακελλαρίου καθηγητοῦ. 2ον) Συνέχεια λόγου κ. Σταματέλου ἐπιθεωρητοῦ. 3ον) Ἑλληνικὰ ἔθιμα (συνέχεια) ὑπὸ Γ. Στεργίου καθηγητοῦ. 4ον) Ὁ Ραξέλλας (συνέχεια) ὑπὸ Δ. Τζουρά δημοδιδασκάλου. 5ον) Ὁ κηρὸς ὑπὸ Π. Χριστοπούλου καθηγητοῦ. 6ον) Συνταγὰ καὶ Ἐξομοιωμάτων. 7ον) Ἡ ἠθιοτική Ἐκπαίδευσις ἐν Γενεῇ τῆς Ἑλβετίας ὑπὸ Γ. Ἰωαννίδου καθηγητοῦ. 8ον) Ἀναπτύξεις γνωμικῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν Ν. Ράλλη τῆς Β'. γυμνασίου καὶ Ν. Κίτσου τῆς Γ'. γυμνασίου τοῦ Λυκείου «Ἅγιος Ἀνδρέας». 9ον) Συνθέσεις ἐν τῷ σχολείῳ ὑπὸ τῶν μαθητῶν Δογάνη Θεοδώρου τῆς Β'. γυμνασίου τοῦ Λυκείου καὶ Κ. Φαρμακίδου τοῦ δευτέρου Γυμνασίου. 10ον) Γνωμικά.

### Ο ΗΘΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

Ἡ ἀκολουθοῦσα ἐπιβληθὴ τακτική. Δὲν εἶνε εὐκόλον εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ πολεμήσῃ ὅλα του τὰ πάθη διὰ μιᾶς καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς ὑπὸ τῆς ἀρετῆς ἐπιβαλλομένης ἀρχᾶς, διότι εἶνε περιορισμένος, διότι εἶνε ἀτελής. Εἶνε ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ἔχη ὡς γνώμονα ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ τὸ ἀρχαῖον ρητὸν «**Διαίρει καὶ βασίλευε**». Οὕτω δὲ θὰ δυνηθῇ νὰ ἀγωνισθῇ **μονομερῶς**, θὰ ἀντιμετωπίσῃ μίαν πρὸς μίαν τὰς κακίας μετα τῆς ἐλπίδος νὰ συντρίψῃ ταύτας. Κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἐγράφη ὑπὸ τοῦ σχολικοῦ θεολόγου Θωμᾶ Ἀκεμπὴ βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσθη καὶ ἀναγινώσκειται ὅπως ἡ Ἀγ. Γραφή. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐπιβράβηται «**ἡ μέμνησις τοῦ Χριστοῦ**». Ἐν τούτῳ λοιπὸν ὁ συγγραφεὺς διακηρύττει «ἐὰν ἐκρίζωσῃτε μίαν πρὸς μίαν τὴν κακίαν τότε θὰ γίνηται τέλει».

Ἐκτὸς τῆς διαιρέσεως ἀπαιτεῖται καὶ ἄλλο τι. Εὐθύς ὡς ἀρχίσῃ τις τὸν ἀγῶνα θὰ ἐπιμείνῃ ἐν αὐτῷ

ἄγῳ τοῦ **τερματισμοῦ** δὲν θὰ ἀποκαταρτῇ δὲν θὰ ἀλλάσῃ καθήκον ἀλλὰ θὰ ἐπιμένῃ. Εἰς ἐκάστην δὲ παρέκκλιον ἀπὸ τῆς ἀρετῆς πρέπει νὰ ἐφαρμόξῃ τὴν θεραπείαν διὰ τοῦ **ἀντιθέτου** τὴν ἀντιπαθητικὴν δηλαδή. Καὶ ἐξηγοῦμαι. Πρόκειται νὰ πολεμήσῃ τις τὸν θυμὸν ὁφείλει νὰ σιραφῇ πρὸς τὴν ἠρεμίαν καὶ νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἐσπέραν δὲ καὶ πρωΐαν νὰ σιωπᾷ καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας περὶ ἐνὸς μόνου πρέπει νὰ μερμυγᾷ καὶ τερβάσῃ πῶς νὰ γυμνάσῃ τὴν ψυχὴν του ἀπὸ ἐλαττώμα ἐναντίον τοῦ κακοῦ τούτου. Ὅταν δὲ τὸ κακὸν τοῦτο εἰσβάλλῃ ἐν ἡμῖν ἀνάγκη νὰ ἀνακαλέσωμεν τὴν εἰκόνα τῆς ἐπιθυμητῆς ἀρετῆς καὶ τότε ὁ θυμὸς θὰ χαταπραυνθῇ καὶ ἡ νίκη ἐναντίον τοῦ θυμοῦ θὰ εἶνε μεγίστη. Ἐὰν τοῦτο ἐπαναληφθῇ **ἄπαυ** εἶτι ἡ καὶ **δις** καὶ γένηται ἡ δέουσα ἄμυνα ὁ θυμὸς ἐξοβελίζεται πλέον καὶ ἡ ἠρεμία κυριαρχεῖ ἐν ἡμῖν. Γινόμεθα πρῶτοι καὶ εἰμεθα διὰ τοῦτο μακάριοι διότι ὅσα ὀλιγωτέρα πάθη παρουσιάζει τις, ὅσας ὀλιγωτέρας ἀνάγκας τοσοῦτον εἶνε τελειότερος τοσοῦτον εἶνε σοφώτερος.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλως δυνάμεθα νὰ πολεμήσωμεν τὰ πάθη μας ἐὰν ζήσωμεν βίον καθαρῶς ἐσωτερικὸν εἰς τὸν ὁποῖον αἱ ἐξωτερικαὶ ἐπιδράσεις νὰ μὴ ἐπιβάλλωνται. Βίος ἐσωτερικὸς εἶνε ὁ τῆς **μονώσεως** βίος ὁ τῆς **μελέτης** ὁ τῶν **θερμῶν πύθων**.

Ἡ **μόνωσις**. Αὕτη εἶνε ἀγία, διότι ἀπομακρύνει τὸν ἄνθρωπον τῶν εὐκαιριῶν τοῦ κακοῦ, καθιστᾷ ἥρεμα τὰ πάθη καὶ βυθίζει τὸν ἄνθρωπον εἰς σκέψεις, αἵτινες ὠρισμένως θὰ προσκομίσωσι εἰς τὸν ἄνθρωπον ἠθικὸν κέρδος. Αὕτη τροπὸν τινὰ εἶνε ἀναχωρῆ τοῦ βιωτικοῦ πολέμου. Ἄλλ' ὅμως αὕτη δὲν ἀξίζει ἂν εἶναι μόνον ἀνάπαυσις. Διαρκούσης τῆς **μονώσεως** πρέπει νὰ προβάλληται διαρκῶς ἡ θριαμβεύουσα κατὰ τοῦ κακοῦ εἰκὼν τοῦ ἀγαθοῦ, ἥτις νὰ κυριαρχῇ ἐπὶ τῆς θελήσεως. Κατὰ τὴν ὥραν τῆς μονώσεως εὐρίσκειται τις μακρὰν τῆς τύρβης τοῦ κόσμου τούτου συγκεντρώνεται εἰς ἑαυτὸν καὶ ὅλος του ὁ παρελθὼν καὶ ὁ παρὼν καὶ ὁ μέλλον βίος ἀνασκοπεῖται ὑπὸ τῆς ψυχῆς, ἥτις οὐδαμῶθεν ἐπηρεαζομένη βλέπει τὰ ἐλαττώ-

ματα ακριβώς ως έχουν, λυπείται δι' αυτά και προβαίνει εις γενναίας αποφάσεις. Ποσείας κατά την ώρον ταύτην τῆς ρέμβης πάντες δὲν ἐλάβομεν γενναίας αποφάσεις! καὶ δὲν κατεφύγομεν εἰς τὴν **μελέτην**, τὴν ἐρευναν δηλαδὴ τοῦ μέσου τῆς θεωρείας ἀλλὰ περὶ τούτου εἰς τὸ προσεχές.

ΑΡΓΥΡΙΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ  
Καθηγητῆς

## ΛΟΓΟΣ ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ὑπὸ Βασιλ. Λεγατέλλου Ἐκπαιδευτοῦ εἰς  
τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Λυκεῖον Ἰῶν Δημο-  
διδασκάλων τῆ 24 Νοεμβρίου 1919

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

### Α. ΤΟ ΟΡΓΑΝΟ

Τὸ ὄργανο τῆς διδασκαλίας δὲν πῆρε τὴ γλώσσα τῆ ζωντανῆ τοῦ λαοῦ τὸν ὅποιον ἤθελε νὰ μορφώσῃ, τὴ γλώσσα μὲ τὴν ὁποία ὁ λαὸς σκέπτεται καὶ μὲ τὴν ὁποίαν ἐξωτερικεῖ τὰ αἰσθήματά του, τὴ γλώσσιν αὐτὴν καὶ τὴν αἰσθητικὴν τὴν ὁποία μετὰ τὴν αἰσθητικὴν συντομία, ἀπλότητα καὶ διαύγεια ἦταν διατεταμένη ἢ ἀτομική, ἢ οἰκογενειακή, ἢ θερηκευτική καὶ πατριωτικὴ ἰδεολογία τῆς νεοελληνικῆς ψυχῆς. Πῆρε, καλύτερα ἐδημιουργήθη, μιὰ γλώσσα τεχνική μιὰ γλώσσα μὲ σύστημα τυπικὸ καὶ φωνητικὸ καὶ σύνταξιν—ποῦ εἶνε τα ὀρθολογικὰ χαρακτηριστικὰ κάθε γλώσσας—τόσο διαφορετικὰ ἀπὸ τὴ φυσικὴν τοῦ λαοῦ γλώσσα, ὥστε μὲ ὅλους τοὺς κόπους καὶ τὴν ἀγωνιόδεον καὶ ἀδικότατες προσπάθειαις διδασκάλων καὶ μαθητῶν ἄλλα ἀπὸ τούτους γενεῆς δὲν μπόρεσε νὰ λάβῃ ὁλοσήμερον τὴν φυσικὴν τὴν χωματῆρα καὶ τὴν ἐνότητα ζωντανῆς γλώσσας, οὔτε στὸ στόμα τῶν φανατικῶν ἐπαινετιστῶν τῆς καθήρητῶν τοῦ πανεπιστημίου. Φιαντάζεται τώρα καθένας τὰ ἀποτελέσματα μπόροσε νὰ ἔχῃ τὸ ὄργανο αὐτὸ μιὰ τὴ γλωσσικὴ καὶ τὴν καθόλου μόρφωση τοῦ λαοῦ, καὶ μάλιστα τοῦ ἀριστοῦ, ποῦ εἶνε ἡ ζωογόνο πηρὴ τῆς τὸν ὅπως τοῦ ἐθνικοῦ μας οργανισμοῦ. Ὁ λαὸς φυσικὰ ἔμεινε ἀμόρφωτος καὶ χωρίς καλλιεργημένο γλωσσικὸ ὄργανο, διότι ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, ἡ γλώσσα ἀναπτύσσεται καὶ ἐξελίσσεται μέσα στὴ ψυχὴ κάθε λαοῦ σὰ ζωντανὸς οργανισμὸς μὲ τὴν αἰσθητικὴν καὶ τὴν ἀντίληψιν τοῦ κόσμου, μὲ τὴν σκέψιν καὶ τὴν πείρα τῆς ζωῆς, μὲ τὴν γενναίαν μὲ τὴν πνευματικὴν ζωὴν του. Γι' αὐτὸ πολὺ σωστὰ λέγεται ὅτι ἡ γλώσσα εἶνε ὁ καθαρότερος καθέτης τῆς πνευματικῆς ζωῆς κάθε κοινωνικοῦ οργανισμοῦ, καὶ ὅτι πνευματικὴ ζωὴ καὶ γλωσσικὴ μόρφωση εἶνε ἰσοδύναμα.

Ὅταν λοιπὸν προσπαθούσαμε νὰ ἀλλάξωμε ριζικὰ τὴ φυσικὴν γλώσσα τοῦ παιδιοῦ, ἐμποδίζαμε ἀκριβῶς τὴν σκέψιν του, τὴν πνευματικὴν του κίνησιν καὶ ζωὴν. Ποιῶς ἀπὸ σᾶς δὲν παρατήρησε ὅχι μιὰ, ἀλλὰ χίλιες φορές, παιδιὰ ποῦ γὰ νὰ δώσουν μιάν ἀπλὴ ἀπάντησιν φαίνονταν σὰν νὰ ἔκαναν ἀγῶνα δρόμου

μετ' ἐμποδίων;

Αὐτὸ τὸ φαινόμενον σύμφωνα μὲ ὅσα εἶπα εἶνε πολὺ φυσικὸ, διότι ὅταν ὁλοένα λέγαμε στοὺς μαθητὰς μας πὼς τὸ νερὸ δὲν εἶνε καλὸ γὰ τὸ λένε νερὸ, ἀλλὰ ὕδωρ, πὼς τὴ φράσιν «ἐνὰ ποτήρι νερὸ» πρέπει νὰ τὴ λένε «ἐνὰ ποτήριον ὕδατος» καὶ τὴ φράσιν «κρέας μὲ πατάτες», κρέας μετὰ γεωμηλῶν καὶ τὰ ὁμοία, καὶ ὅταν ὅποιον κατώρθωνε νὰ πῇ ἔτσι αὐτὲς τὲς ἐννοίας ἢ σκεψοῖ τὸν ἐπαινοῦσαμε, καὶ τὸν ἀνέκωνο τὸν μαλῶναμε ἢ τὸν ἀποπαίνομα, πὼς ἦταν δυνατὸ τὰ ἄμοιρα τὰ παιδιὰ νὰ μὴν κοινοστέζον ὁλοένα γὰ νὰ διώχνουν ἀπ' τὴ συνείδησίν τους τὴ φρασολογία τὴ μητρικὴ, ποῦ μὲ τὴν σκέψιν αὐτογεννητικὴν τοὺς ἐσχόταν στὸ νεῦ, καὶ νὰ παλαίουν μὲ τὴν μνήμην τους ὅσο νὰ θυμηθοῦν τὴν καλὴν δὴθεν λέξιν ἢ φράσιν τοῦ βιβλίου ἢ τοῦ δασκάλου των;

Μ' αὐτὸ ὅμως τὸν τρόπο γυμναζόμενα τὰ παιδιὰ μέσα στὸ σχολεῖο, γρήγορα κατανοῦσαν νὰ χύσουν καὶ τὴν μητρικὴν τὴν γλώσσα, κέτσι γὰ φαίνονται σὲ φυσικὰ ἀπλοῦσται ζητήματα κατώτερα ἀπὸ τὰ παιδιὰ, ποῦ δὲν πάτησαν σὲ σχολεῖο.

Αὐτὰ ἦταν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ γλωσσικοῦ ἰδανικοῦ τῶν σχολείων μας.

Καὶ τώρα ἂς ἐξετάσωμε ἂν τὸ περιεχόμενον, ἢ ὅλη τῆς διδασκαλίας ὅπως λέγεται, καὶ πρὸ πάντων ἢ φρονηματιστικὴ, ἦταν διαλεγμένο σύμφωνα μὲ τὸ σκόπο τῆς Ἀγωγῆς καὶ τοὺς ὅρους τῆς ἐξελίξεως τοῦ πολιτισμοῦ.

Τὰ σημεριὰ γὰ τὴν γενικὴν, τὴν ἐγκυκλοπαιδικὴν μόρφωσιν τοῦ ἔθνους σχολεῖα μας ἔχουν τὴν ἀρχὴν τους στὸ 18ο αἰῶνα. Τότε πολλὰς κοινότητες ἀπὸ τὴν ἐδραία ποῦ ἀπέκλιθεν μὲ τὸ εμπόσιον καὶ τὴν ναυτιλίαν ἐπέδωξαν καὶ ἐπέτευξαν νὰ ἰδοῦσιν ὀρθολογικὰ τὴν μόρφωσιν τῶν νέων, κέτσι ἄρχισε ἡ πνευματικὴ ἀναγέννησις τοῦ ἔθνους. Τὰ σχολεῖα αὐτὰ ὡρμήσαν καὶ διμήθυναν ὁμογενεῖς σοφοί, ποῦ ἐσοῦσαν στὰ πανεπιστήμια τῆς δυτικῆς Εὐρώπης.

Οἱ διδασκαλοὶ ἐκεῖνοι τοῦ Γένους, ὅπως ὀνομάζονται, θαμβωμένοι ἀπὸ τὴν ἀφθαστὴν ὁμορφίαν καὶ τελειότητα τῶν πνευματικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ποσῶν τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς, τὰ ὁποία ἦταν τότε σ' ὅλην τὴ Δύση ἢ βάση τῆς παιδείας ὅλης καὶ ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῶν λογίων τοῦ ἔθνους, ποῦ ἀδιάκοπα καὶ συστηματικὰ ἀπὸ τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασέως ἀκολουθοῦσαν τὸ γλωσσικὸν παραστρόφιμα τῆς ἐπιστροφῆς στὴν ἀττικὴν γλώσσαν, καὶ ἐν μέρει καὶ ἀπὸ τὴν τάσιν τῶν λογίων κληρικῶν νὰ καλλιεργοῦν τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν καὶ γλώσσα, πῆραν τὸ ὕλικὸ τῆς διδασκαλίας των ἀπὸ τὸ περιεχόμενον τῶν βιβλίων τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν συγγραμμάτων τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς στὴν ἀρχικὴν του μορφῆν, καὶ ἀπὸ τὴ σύγχρονη ἐπιστημονικὴ καὶ ἠθοπλαστικὴ παραγωγή τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Κατὰ πόσον τὸ ἀνάμικτο αὐτὸ ὕλικὸ ἦταν κατάλληλο γὰ ν' ἀναπτυχθοῦν καὶ νὰ ἐκδηλωθοῦν δημιουργικὰ οἱ δυνάμεις τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ, καὶ κατὰ πόσον ἦταν δυνατὸ ἡ νεοελληνικὴ ψυχὴ νὰ νοήσῃ, νὰ αἰσθανθῇ καὶ νὰ ἀφομοιώσῃ τὰ στοιχεῖα ταῦτα, ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ δημιουργήσῃ ἐπάνω στὴν βίαν τους ἀνάλογα, μὰ δικὰ τῆς, ποῦ νὰ δείχνουν τὴν ἀτο-

μικρότητά της, και να μη περιορισθῆ μόνο σὲ δουλικὴ μίμηση καὶ νὰ καταντήσῃ στὰ ὑστερα σὲ ἔλλειψη καὶ ἀληθινῆς καὶ ζωογόνου γιὰ τὸ ἔθνος ὄλο πνευματικῆς παραγωγῆς καὶ δημιουργίας, ἔδειξεν ὁ χροῖνος. Ὅτι ἔγινεν, εἶνε προϊόν τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ καιροῦ. Εἶνε ἀδύνατον δημιουργήμα τῆς Ἑλληνικῆς φύσεως καὶ τῶν κληρονομικῶν ἐνστικτῶν τῆς φύλης μας.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

## ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

### ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ

#### ΠΩΣ ΕΧΑΘΗ ΕΝΑ ΩΜΟΡΦΟ ΠΑΛΛΗΚΑΡΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ γυναῖκα τοῦ ἄγαθε τὰ κεφάλια τὴν ἐστράφηξεν ἀπὸ τὸ φέρεμα καὶ τῆς εἶπε στὸ ἀδελφί:

— Κυρὰ Δήμιαινα, σὲ ζητᾶν ἔξω, τὸ παιδί σου....

— Τὸ παιδί μου, τί με θέλει;

Δὲν εἶχε βάλει ἀκόμα τίποτε κακὸ μετὰ τὸ νοῦ τῆς, καὶ νὰ προστά τῆς βροῖσεται ὁ Μάρκος Καμίνιας λαχανιασμένος καὶ ξεσκουφότος.

— Δὲν εἶνε τίποτα, κυρὰ Δήμιαινα, ὁ Μῆτρος στραγγουλίσε τὸ πόδι του.

Ἡ κυρὰ—Δήμιαινα τινάχτηκε ὄλη. Αἱ ἄλλες γυναῖκες ὁλόγυρα ἀρχισαν τὰ ψιθυρίσματα.

Σωπάτε, φώναζαν μερικῆς.

Ἦτο δυνατόν νὰ σωπάσουν; Κάτι σοβαρὸ συνέβαινε, εἶχαν αὐτὸ τὸ στραγγουλίσιμα φαίνονταν παρόμοιο, χωρὶς ἄλλο τὰ προτεχνήματα ἔκαμαν τὸ φάσμα των ἢ τίποτε μαχαιριῆς θὰ ἔπαιζαν. Ὅλοι στὴν ἐκκλησιὰ ἔμαθαν τὴν εἰδήσει αὐτὴ καὶ σὲ μιὰ στιγμή ἢ ἐκκλησιὰ μισοἰδεύασε. Ποιὸς νὰ κρατήσῃ τὸν κόσμο; ἢ ἐκκλησιὰ; θὰ τὴν εὐφροσεν τὴν ἄλλη μέρα στὸν ἴδιο τόπο, δὲ θάφευγε, ἐνῶ τέτοια πράγματα δὲ βλέπει κανένας τόσο συχνά!

— Χριστέ μου! Χριστέ μου! ἐφώναζε ἡ γοῆα—Δήμιαινα τρέχοντας· καὶ καθὼς ἔβγαινε ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ, εἶδε τὸ παιδί τῆς ὀρθὸ στεκούμενο σ' ἕναν τοῖχο, οἱ σύντροφοί του τὸν βαστοῦσαν καὶ ἄλλοι πέντε ἔξι τοὺς βοηθοῦσαν.

— Δὲν εἶνε τίποτε, μάνα μου! στραβοπάτησα, ἔπεσα καὶ βάρεσα ὀλίγο στὸ γόνα, πᾶμε στὸ σπίτι, θὰ βάλω ἕνα ἔμπλαστρο ἀπάνω.

— Ἡ καὶμένη! τῆς ἦρθε πῶς τῆς ἔφυγε ἕνα βάρος ἀπὸ τὰ στήθια τῆς. Ἐνόμιζε κάτι χειρότερο πρᾶγμα, καὶ ὅταν εἶδε τὸ παιδί τῆς προστά τῆς ὀρθὸ στὴ λάμψη τοῦ φεγγαριοῦ, ἐνόμισε πῶς ξαναγεννήθηκε.

— Θεέ μου! Θεέ μου! Ἄ! τί κακὴ ὥρα ἦταν παιδί μου!

Δὲν ἤξερε ὅτι ὁ Μῆτρος δὲ μπορούσε νὰ σταθῇ στὰ ποδάρια του· αὐτὸς εἶχε πῆ στ' ἄλλα τὰ παιδιά:

— Βάλτε με στὸν τοῖχο ὀρθό, γιὰ νὰ μὴ με ἰδῇ ἢ μάνα μου ξαπλωμένο κατὰ γῆς καὶ τρομάξῃ.

Ἀλλὰ ἐνῶ ἔλεγε αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Μῆτρος στὰ ἄλλα

τὰ παιδιά, μιὰ ἄλλη σκέψι που δὲν ἐτόλμησε νὰ τὴν πῆ τοῦ ἦρθε στὸ κεφάλι.

— Τὶ θὰ εἶπῃ ἡ Φροσύνη ὅταν με ἰδῇ σὲ τέτοια κατάστασι!

Ἡ Φροσύνη ἦταν ἀρραβωνιαστικὴ του. Τὸν ἔφεραν στὸ σπίτι ἄλλοτε κρατῶντας, ἄλλοτε βαστῶντας καὶ ἄλλοτε σύροντας.

Αὐτὴ τὴ χρονιά οὔτε τᾶλλα τὰ παιδιά μπόρεσαν νὰ ἰδοῦν τὸν ἐπιτάγιο. Ἡμέρα τοὺς βροῖκε ὄλους στὸ κορβᾶτι τοῦ Μῆτρος τοῦ δὲ μπόρεσε ὄλη τὴ νύκτα νὰ κλείσῃ μάτι, ὁ πόνος τὸν ἔκανε νὰ βογγᾶ σὺν βόδι βαρεμένο. Τὸ ποδάρι του φούσκωνε, φούσκωνε, ἔγινε σὺν κολώνα.

Ἐκάλεσαν τὸν καλύτερο γιατρὸ τοῦ Θαλασσοχοριοῦ, ἕνα γιατρὸ πολὺ καλὸ καὶ πολὺ γνωστό· εἶχε σώσει ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ χάρον πολλὸν κόσμο. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι οἱ χωρικοὶ δὲ πηγαινὶν νὰ τὸν ζητήσουν παρὰ τὴν τελευταία στιγμή, ὅταν πλεῖα ἀπὸ τὴν ἀνάγκη ἀπὸ τοὺς ἄλλους κομπογιαννῆτες καὶ τὲς γιατροῖσες. Ἦταν μανιωμένος μετὰ αὐτοῦ, ὄχι διότι δὲν τοὺς ἔπαιρνε κάτι τι, ἀλλὰ διότι αὐτοὶ οἱ ἀνθρώποι ἔχαναν τὴ ζωὴ των χέρισμα, ἐπίστευαν οἱ βλάκες τοὺς ἀγύφους. Αὐτὸ δὲν τὸν ἠμιόδιζε νὰ κάμῃ τὴ δουλειὰ του, ἀλλ' ὅταν ἔσωζε κανένα ἀρρωστο, ἢ τὸν πλήρωνε ἢ δὲν τὸν πλήρωνε, ἠσθάνονταν κάποια ἀνακούφισι νὰ τὸν ἐβροῖξῃ.

Οἱ χωρικοὶ τὸν ἐφορῶνταν, διότι τοὺς ἐπεβόλλετο· ἔμοιαζε σὺν καπιτάνος καραβιοῦ παρὰ σὰ γιατρό.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ Μάρκος Καμίνιας καὶ τὰ ἄλλα τὰ παιδιά ἔχαναν πολὺ καλά. Πῆγαν ἀμέσως σ' αὐτὸ τὸ γιατρὸ, χωρὶς ν' ἀκούσουν τὴν κυρὰ—Δήμιαινα, ποὺ τοὺς ἔλεγε νὰ πᾶν νὰ ζητήσουν τὴν κυρὰ—Μαρίγι, μιὰ Κωνσταντινουπολίτισσα, ποὺ ἔξωριζε τὸ κακὸ τὸ μάτι, προλάβαινε τὴ καμπούρα, ἔσπαιε τὰ σπασμένα κόκκαλα καὶ ἦταν γιὰ ὅλα ὁ γιατρὸς κύταζε τὸ ποδάρι.

— Τὶ βρομοχτύπημα ἦταν αὐτὸ, λέγει, μέσα στὴ μέση τοῦ ποδαριοῦ;

Τὸ ἔπλενε τὸ πόδι καὶ τὸ δεσε σφιχτὰ μετὰ πανί, καὶ ὑστερα τοῦ λέγει μὴ τὸ κοινήσῃ; θὰ γιατρευτῆς, ἀλλὰ θὰ περάσουν κάμποσες μέρες, μὴ τὸ πειράξῃς καθόλου· τὸ νεῦρο θὰ ἔρθῃ στὴ θέσι του, καὶ τὸ ποδάρι θὰ γιατρευτῆ, ἀκούς; μὴ τὸ γγίξῃς καθόλου.

Ἡξερε ὁ γιατρὸς ὅτι οἱ Θαλασσοχωριῆτες εἶχαν κερφάλι ἀγύφιο.

(Ἐπεται συνέχεια)

Γ. Σ.

### ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

## Ο ΡΑΖΕΛΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ γέρον παιδαγωγὸς του φανταζόμενος ὅτι ἀνεκάλυψε τὴν διανοητικὴν πάθησιν τοῦ Ραζέλα, ἠλπίζε ὅτι θὰ ἠδύνατο διὰ καταλήλων νοουθεσιῶν νὰ θεραπεύσῃ ταύτην καὶ ἤροχισεν ἐπιδιώκων νὰ εὕρῃ εὐκαιρίαν, ὅπως συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ. Ὁ Ραζέλας ὅμως ὅστις πρότερον εὕρισκε με-

γάλην εὐχαρίστησιν εἰς τὰς μετὰ τοῦ παιδαγωγοῦ του συζητήσεις, εἶχε τώρα πλέον βαρυνθῆ αὐτὸν καὶ ἀπέφειγε πᾶσαν μετ' αὐτοῦ συναναστροφὴν. Ἐξῆλθε λοιπὸν τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ Ραζέλας εἰς περίπαιτον ἀνὰ τὸν δάσος τῆς κοιλάδος, ἵνα ἐπιδιοθῆ εἰς τὰς συνήθειας του σκέψεις καὶ συλλογισμούς. Ἐνῶ δὲ ἐβράδιζε βεβυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του, βλέπει ἐρχόμενον ἐξ ἀντιθέτου τὸν παιδαγωγὸν του. Κατ' ἀρχὰς τῷ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν ν' ἀλλάξῃ διεύθυνσιν καὶ ν' ἀποφύγῃ τὴν συνάντησίν του, ἀλλὰ ἀμέσως ἐσκέφθη, ὅτι δὲν ἦτο πρόπον νὰ προσβῆλῃ ἐκεῖνον ὃν ἄλλοτε τόσο ἐξετίμα καὶ ἀκόμη ἠγάπα. Προσεκάλεσε λοιπὸν αὐτὸν καὶ ἀμφοτέροι προύχωσαν πρὸς τὸν ποταμὸν καὶ ἐκάθισαν παρὰ τὴν ὄχθην αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πλουσίας γλῶσῃ.

Ὁ γέρον ἐνθαρρυνθεὶς, ἤρχισε νὰ θρηγῆ διὰ τὴν μεταβολήν, ἣτις εἶχε παρατηρηθῆ εἰς τὸν Ραζέλαν καὶ νὰ ἐρωτᾷ διὰ ποίαν αἰτίαν ἀπέφειγε τὰς διασκεδάσεις τῶν λοιπῶν καὶ ἐπρωτίμα τὴν μόνωσιν καὶ τὴν σιωπὴν. «Φεύγω ἀπὸ τὰς διασκεδάσεις», ἀπήντησεν ὁ Ραζέλας, «διότι αἱ διασκεδάσεις ἐπανσαν νὰ μ' ἐγχαριτωσῶν. Πρωτίμως τὴν μόνωσιν, διότι εἶμαι ἀξιοκλήτης καὶ δὲν θέλω διὰ τῆς παρουσίας μου νὰ σκιάζω τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων». «Σὺς βεβαίως, τῷ ἀπαντᾷ ὁ Παιδαγωγός, ὅτι εἰσθε ὁ πρῶτος ἐξ ὧσων ἐξησαν ἐν τῇ κοιλάδι ταύτῃ, ὅστις παραπονεῖται καὶ θεωρεῖ ἑαυτὸν δυστυχῆ. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι θὰ σὰς πείσω, ὅτι τὰ παραπόνά σας οὐδεμίαν ἔχουσι βάσιμον ἀφορμὴν. Διότι ἐνταῦθα ἔχετε πᾶν ὅ,τι ἠθέλατε ἐπιθυμῆσαι καὶ οὔτε νὰ κοιτιάσητε, οὔτε νὰ φοβηθῆτε τίποτε ἔχετε ἀνάγκην. Ρίψατε ἐν βλέμμα περίεξ καὶ εἰπέτε μοι, τί δύνασθε νὰ ἐπιθυμήσητε καὶ δὲν θὰ ἐκπληρωθῆ ἀμέσως ἢ ἐπιθυμία σας. Ἐὰν ὅμως δὲν ἐπιθυμεῖτε τίποτε, τότε διατὶ δὲν εἰσθε εὐτυχῆς;»

Ἀκριβῶς ἐπειδὴ δὲν στεροῦμαι τίποτε, λέγει ὁ Ραζέλας ἢ μᾶλλον ἐπειδὴ δὲν γνωρίζω τίνος πράγματος ἔχω ἀνάγκην, διὰ τοῦτο παραπονῶμαι. Ἐὰν εἶχον ὀρισμένην τινα ἀνάγκην, θὰ εἶχον καὶ ὀρισμένην ἐπιθυμίαν. Ἡ ἐπιθυμία δὲ αὕτη θὰ μοι ἐξήγειρε τὴν προσπάθειάν μου καὶ θὰ διεσκάδαζα τὰς ὥρας μου καὶ δὲν θὰ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ ἡλίου διατὶ βραδύνει νὰ δύσῃ, οὔτε θὰ ἐπληττον ἐξ ἀνίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας. Ὅταν βλέπω τὰ πρόβατα καὶ τὰ εἶφιμα παίζοντα καὶ διώκοντα ἀλλήλα, τότε φαντόζομαι πόσον εὐτυχῆς θὰ ἦμην, ἂν εἶχον καὶ ἐγὼ κατὰ τι νὰ ἐπιδιώκω. Ἐνῶ τώρα ἔχων εἰς τὴν διάθεσίν μου πᾶν ὅ,τι δύναμαι νὰ ἐπιθυμήσω, εὐρίσκω ἐκάστην ἡμέραν καὶ ἐκάστην ὥραν ὁμοίαν ὡς τὴν προηγουμένην καὶ οὐ μόνον τοῦτο συμβαίνει, ἀλλὰ ἐκάστην νέαν ἡμέραν τὴν εὐρῶσκω ἐπαχθεστέραν τῆς προηγουμένης. Σεῖς ὅστις ἔχετε τοσαύτην πείραν τοῦ βίου, εἰπέτε μοι πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μοι φαίνωνται αἱ ἡμέραι τόσο βραχεῖαι, ὅσον μοι ἐφαίνοντο κατὰ τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν, ὅτε τὰ πάντα μοι ἐφαίνοντο νέα καὶ ἄγνωστα καὶ ἐκάστην στιγμὴν εὐρίσκον καὶ κατὰ ἄξιον προσοχῆς καὶ παρατηρήσεως, τὸ ὅποιον μέγχι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν εἶχον προσέξει. Τώρα σχεδὸν πάντα τὰ περὶ ἐμεῖ δὲν ἀπῆλυσαν. Δώσατέ μοι κατὰ τι νέον νὰ ἐπιθυμήσω».

Ὁ παιδαγωγὸς ἐξεπλάγη διὰ τὸ νέον τοῦτο εἶδος τῆς θλίψεως τοῦ Ραζέλα καὶ δὲν ἤξευρε, τί ν' ἀπαντήσῃ. Ἀλλὰ μὴ θέλων νὰ μείνῃ σιωπηλὸς τῷ λέγει. «Ἀγαπητέ μοι Ραζέλα, ἂν εἶχετε ἴδει τὰς ἀθλιότητας τοῦ κόσμου, τότε μόνον θὰ εἰσθε εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσητε τὴν παροῦσαν κατάστασίν σας». Ὁ Ραζέλας ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῶν λόγων τούτων εὐθύς τῷ ἀποκρίνεται. «Ἴδου λοιπὸν μοι ἐδώσατε κατὰ τι τὸ ὅποιον νὰ ἐπιδιώξω, Θὰ ἐπιδιώξω νὰ γνωρίσω τὰς ἀθλιότητας τοῦ κόσμου, ἀφοῦ ὡς λέγετε, ἢ γνωῖσις αὐτῶν εἶναι ἀναγκαία, ὅπως κατανοήσω τὴν παροῦσαν μου εὐτυχίαν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ κώδων ἐσήμανε τὴν ὥραν τοῦ γεύματος καὶ ἡ συζήτησις ἔληξεν. Ὁ γέρον ἠγέρθη ἔχαιρέτησε τὸν Ραζέλαν καὶ ἀπῆλθε στενοχωρημένος, διότι ἐνῶ διὰ τῆς ὁμιλίας του ἐπεδίωκε νὰ ἐμβῆλῃ τὴν ἀποστροφὴν πρὸς τὸν ἔξω τῆς κοιλάδος κόσμον, τοῦναντίον τῷ ἐνέπνευσε τὸν πόθον νὰ γνωρίσῃ ἐκ τοῦ πλησίον αὐτόν.

Ὁ Ραζέλας ὅμως ὅστις πρότερον ἐτρόμαξε εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι ὡς νέος εἶχε νὰ ζῆσῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἐπομένως εἶχε νὰ ὑποφέρῃ πολὺ λόγῳ τῆς διαρκούς ἀνίας τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο διὰ τὴν ζωὴν, τώρα ἠσθάνετο μεγίστην χαρὰν διότι ἦτο τόσο νέος καὶ εἶχε πρὸ αὐτοῦ ἐπαρκῆ χρόνον διὰ νὰ γνωρίσῃ τὸν κόσμον. Ἡ χαρὰ δὲ ἦν ἠσθάνετο, διότι ἐπὶ τέλους εὗρεν ἕνα σκοπὸν τῆς ζωῆς, τὸν ὅποιον νὰ ἐπιδιώξῃ ἐπανεφέρει τὸ ἐρυθροῦν χρῶμα τῶν παρειῶν του καὶ ἐδιπλασιάσει τὴν λάμψιν τῶν ὀφθαλμῶν του. Δὲν ἦτο πλέον μεγαλλοκίος καὶ ἀκοινωνήτος. Ἀλλὰ θεωρῶν ἑαυτὸν κάτοχον μυστικῆς τινος εὐτυχίας, ἣν θὰ ἠδύνατο ν' ἀπολαύσῃ μόνον ἀποκρούτων αὐτὴν, προσεποιεῖτο ὅτι ἐνδιαφέρεται καὶ αὐτὸς διὰ τὰς διασκεδάσεις τῶν συγκατοίκων τῆς κοιλάδος καὶ προσεπάθει νὰ συντελῆ εἰς τὴν εὐχαρίστησιν τῶν ἄλλων μετὰ τὴν κατάστασιν τὴν ὁποίαν αὐτὸς οὕτως ἐθεώρει ὀηληρῆν. Ἀλλ' αἱ διασκεδάσεις, ὅσην κλίσιν καὶ ἂν ἔχῃ τις πρὸς αὐτὰς δὲν δύνανται νὰ διαρκῶσι τόσο, ὥστε νὰ μὴ μᾶς μένωσι καὶ ὦραι τινες ἐλευθεραὶ. Εὐρίσκει λοιπὸν πολλὰς ὥρας καθ' ἃς ἠδύνατο ἄνευ τῆς ὑποψίας τῶν ἄλλων νὰ ἐπιδιδήται εἰς μονήρεις σκέψεις. Τὸ βάρος τῆς ζωῆς τὸ ἠσθάνετο τώρα ἐλαφρότερον. Μετεβαίνει εὐχαρίστως εἰς τὰς συγκεντρώσεις τῶν λοιπῶν, διότι ἐνόμιζε τὴν συγνήν παρουσίαν του ἀναγκαίαν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν του, ἀπεσύρετο δὲ κατ' ἰδίαν λίαν εὐχαρίστως, διότι τώρα εἶχε ἀντικείμενόν τι σκέψεως.

Ἡ καλλιτέρα του διασκεδάσις ἦτο νὰ πλάττῃ διὰ τῆς φαντασίας του, ποῖός τις θὰ εἶνε ὁ κόσμος, τὸν ὅποιον οὐδέποτε εἶχεν ἴδει, νὰ φαντάζηται ἑαυτὸν ἀναμειγμένον εἰς διάφορα ἐπεισόδια καὶ νὰ σκέπτηται ποία πρέπει νὰ εἶναι ἡ τηρητέα στάσις του ἐν περιπτώσει ἀδικίας τοῦ ἀδυνάτου ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ, ἐν περιπτώσει ἀνακαλύψεως δόλου ἢ διασώσεως κινδυνεύοντος ἀνθρώπου.

Οὕτως παρήλθον εἴκοσι μῆνες ἐκ τοῦ βίου τοῦ Ραζέλου. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἦτο τόσο ἐντόνως ἀπερροφημένος εἰς τὰ ἐπεισόδια, ἅτινα ἐδημιούργει διὰ τῆς φαντασίας του. ὥστε ἐλησμόνησε τὴν

κυρίαν φροντίδα, ήτις έπρεπε να τον άπασολη, δηλ. δια τίνων μέσων θα κατορθου να διαφύγη εκ της εϋτυχούς κοιλάδος και ν' αναμιχθή με την ανθρωπότητα.

(Ακολουθεί)

ΔΗΜ. Π. ΤΖΟΥΡΑΣ

## ΠΕΡΙ ΚΗΡΟΥ

Ο κηρός είνε οϋσία στερεά συγγενής προς τα λίπη και έλαια. εϋηκτος και καιομένη μετά λαμπούσης φλογός. Είνε άποκλειστικόν προΐον των φυτών, εϋρισκόμενος εις τους καρπούς αυτών, τα φύλλα και τα άνθη και ίδίως των κηροφόρων καλουμένων φυτών, άφ' ών λαμβάνεται κατά μεγάλας σχετικώς ποσότητας.

Ο κηρός άναλόγως της προελεύσεως αυτού καλείται κηρός μελισσών, κηρός Σινικός, κηρός Ιαπωνικός κλπ.

1) Κηρός μελισσών. Ο κηρός οϋτος συλλέγεται υπό των εργατιδων μελισσών από τα άνθη των φυτών, τα όποια επισκέπτονται και εν τω σώματι των μεταποιείται εις λεπτά πετάλια, εξιδρούμενα από τας ζώνας της κοιλάδας των, δι' ών κατασκευάζουσι τας κηρήθρας των. Ο κηρός οϋτος έχει χρώμα κίτρινον, λευκαίνεται όμως βραδέως μεν δια πολυμέρου εκθέσεως εις τον ήλιον, ταχέως δε δια χημικών μέσων.

2) Κηρός Σινικός. Ο κηρός οϋτος εϋρίσκεται εις τα σπέρματα Σολιγγείας της σιηγμαιοφορου, φυτού της Σινικής, καλλιεργηθέντος επιτυχώς και εν Βραζιλία, Αλγερίω και άλλαις θερμαις χώραις. Εκ των σπερμάτων ταύτης άφαιρείται παχύ στρώμα κηρού, το όποϊον συνήχεται, χύνεται εις όγκους 40—50 χιλιογ. και φέρεται εις το έμποριον. Είνε σκληρότερος του κηρού μελισσών, του όποϊου δεν διαφέρει οϋσιωδώς, άλλ' εϋηκτότερος αυτου. Έχει χρώμα κίτρινον ή λευκόν.

3) Κηρός Ιαπωνικός. Ο κηρός οϋτος περιέχεται εντός των ιστών διαφόρων φυτών (Ροϋ του κηροφόρου, Ήγέσκου του Συριακού, Αιγούστρου του Ιαπωνικού κλπ.) της Κίνας και της Ιαπωνίας, όπόθεν εκρίνεται κατόπιν του κεντήματος των κλάδων των υπό ρυγχωτου τινος εντόμου (κόκκου του Σινικού, cicada limbata) και σχηματίζει επί των κλάδων τούτων κατά θέσεις βώλους φύ. Τους βώλους τούτους συλλέγουσι καθαρίζουσι και χύνουσι εις μεγάλα τεμάχια 150—200 χιλιογράμμα του κηρού τούτου φέρεται κατ' έτος εις το έμποριον. Έχει τα γενικά χαρακτηριστικά των προηγουμένων, εις δυστηκτότερος αυτών, το χρώμα λευκός και την λαμπην μεταξοειδη.

4) Κηρός Καρολίνων. Ο κηρός οϋτος εξαγεται εκ των σφαιρικών καρπών του φυτού Μυρέκης της κηροφόρου, τους όποιους εισάγουσι εις θερμόν ύδωρ εν τούτω αναλυόμενος άνέρχεται εις την επιφάνειαν και πηγνύμενος συλλέγεται.

5) Κηρός Καρναούβα. Ο κηρός οϋτος εϋρηται κατά μάζας επί του κορμου της Κοπερνεκείας της κηροφόρου, φυτού της Βραζιλίας, όπόθεν λαμβάνεται εϋρηται επίσης και επί του κο-

μου διαφόρων φοινίκων, κηροφόρων κολουμένων.

6) Φοινικόκηρος. Άλλο είδος κηρού τούτου εκκρίνεται εκ του κορμου του Κηροξύλου των Άνδεων.

Η χρήση του κηρού εις την κατασκευην λαμπάδων είνε γνωστή, αλλά και εις την κατασκευην κηρίων πυρείων, αλοιφών, έμπλάστρων, τεχνητών ανθέων, πλαγγόνων και βερνικίων (κηρός καρναούβας) εϋρίσκει εκτεταμένην εφαρμογήν.

Εις τα άνωτέρω συνοπτικώτατα και χάριν των μικρών αναγνωστών του δελτίου εκτιθέμενα περι του φυτικού κηρού επάναγκες να προστεθώσιν όλίγα λέξεις και περι είδους τινος όρυκτου κηρού του καλουμένου **όξοκηρού**. Ο κηρός οϋτος εϋρίσκεται εν Μολδαυία, εν Γαλικία, Αγγλία, Κασπία Θυλάσση κλπ. ενθα εξορύσσεται. Είνε στερεός εις την συνήθη θερμοκρασίαν, εύκαμπος και μαλακός, κοπτόμενος δια του μαχαιρίου θλιβόμενος μεταξύ των δακτύλων προσκολλάται επ' αυτών. Έχει χρώμα πράσινον ή καστανόχρουν κτρινίζον. Καίεται μετα λαμπούσης φλογός και άναδίδει εύάρεστον όσμήν. Εν Μολδαυία κατασκευάζουσι εκ αυτου κηρία. (Ήάτρω) Π. Χ. Χ.

## ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΪΑ

### CRÈME DE VINAIGRE

Έν κοχλιάριον εντός ποτηρίου ύδατος

Essence de bergamote	44 γραμμ.
» de citron	30
» de néroli	15
» de roses	26
Huile de muscades	8
Storax	8
Vanille	2
Benjoin	8 γραμμ.
Huile de giroffes	4
Alcool	1 χιλιογρ.
Όξος ισχυρόν	2,5 »

Έγχευσις, 25 έως 30 ήμέραι.

Eau de Cologne (δι' άπλης αναμίξεως)

Essence de citron	2 γραμμ.
» de néroli	2 »
» de lavande	4 »
» de bergamote	4 »
» de cédrat	4 »
Alcool	1 λίτρα.

### Vinaigre Aromatique

Vinaigre	625 γραμμ.
Camphre	64 »
essence de lavande	5 centihl.
» de giroffe	2 »
» de canelle	1 »

# Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΝ ΓΕΝΕΥΗ ΕΛΒΕΤΙΑΣ

Ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις ἐν Γενεύῃ τῆς Ἑλβετίας γίνετα ἐπὶ τὰ σχολεῖα τῶν παιδῶν, εἰς τὰ σχολεῖα τὰ δημοτικὰ καὶ εἰς τὰ πλήρη. Νηπιαγωγεῖα. Ταῦτα εἶνε κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὀργανωμένα, ὥστε νὰ συντελέσων εἰς τὴν σωματικὴν, ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παιδὸς καὶ νὰ χορηγεύσων ὡς προπαρασκευαστικὰ διὰ τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον. Ταῦτα τὰ νηπιαγωγεῖα περιλαμβάνουν τμήμα κατώτερον προωρισμένων δὲ παιδῶν 3—6 ἔτων καὶ τμήμα ἀνώτερον διὰ παιδῶν 6—7 ἔτων. Ἡ διδασκαλίαι εἰς τὰ δύο ταῦτα τμήματα συνίσταται εἰς τὴν πραγματογνωσίαν, χειρουργίαν, παιδιὰ, ἄσματα καὶ ἠθικὰ διηγήματα. Ἐπιπλέον διὰ τὸ ἀνώτερον τμήμα εἶνε ἡ ἀνάγνωσις, ἡ γραφὴ καὶ ποιεῖα στοιχεῖα τῆς ἰσχυροφασίας καὶ ἀριθμητικῆς. Ἡ επιθεωρητικὴ τῶν παιδικῶν σχολείων ἔχει τὴν ἐπιβλέψαν, τῆς διδασκαλίας καὶ τὴν παιδαγωγικὴν διεύθυνσιν. Περιλαμβάνει, ὅπως τὰ μὴτμήματα γίνονται ἀνεξάρτητος πρὸς τὸ πρόγραμμα καὶ τὰς μεθόδους τῆς παιδαγωγικῆς. Τὰ σχολεῖα ταῦτα δέχονται μὴτμήματα ἀνεξάρτητον τῶν φέλλων. Δύνανται νὰ ἐισέλθων εἰς τὰ σχολεῖα ταῦτα, ὡς μὴτμήματα ταξίαι τοῦ ἔτους. Α'. κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν θερινῶν διακοπῶν. Β'. τὸν Ὀκτωβρίον. Γ'. τὸν Ἰανουάριον καὶ δ'. πρὸ τῶν ἐπιπέδων τῶν Πάσχα.

Δημοτικὰ σχολεῖα. Ταῦτα τὰ σχολεῖα εἶνε συνέχισι τῶν νηπιαγωγείων. Εἰς ταῦτα φετῶσι παιδῶν ἠλικίας 7 ἔτων, κατὰ τὴν ἐξέτασιν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ γραφίαν. Εἰς ταῦτα τὰ σχολεῖα ἡ διδασκαλία εἶνε ἐξελιγμένη. Θεδὸν παιδῶν ἀνεργισμένον ἠλικίον, κοφιλίσσον, τυφλὸν ἢ προσηλωμένον ἀπὸ μεταδικτὸν νόσους εἶνε δεκτὸν, ὡς καὶ τὰ παιδῶν τὰ ἐπιδικτὸν εἰς ἄλλων σχολείων ὡς ἀνήλικα.

Πλήρη σχολεῖα. Ἡ συμπληρωματικὴ διδασκαλία, τῆς ὁδοῦς ἢ διαίτησις εἶνε διετής, εἶνε συνέχισι τῆς κατὰ τὴν τάξιν τοῦ δημοτικῶν σχολείων. Ἡ διδασκαλία αὐτὴ εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ παιδῶν ἠλικίας 13—14 ἔτων.

ΓΕΩΡΓ. Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ  
Καθηγητῆς Λυκείου

## ΑΝΑΠΤΥΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΝΩΜΙΚΟΥ

«Συνεχέστερον νόει Θεὸν ἢ ἀνάπτει»

Οἱ κατὰ καιροὺς ἀναφανέντες μεγάλοι τῆς ἀ.θροπότητος ἄνδρες ὀνομάζονται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων σοφοί. Οὗτοι ἐδίδασκον τοὺς ἀνθρώπους καὶ προσεπάθουν νὰ φρονηματίσουν αὐτοὺς διὰ διαφόρων συντόμων ἀποφθεγμάτων, πῶς πρέπει νὰ διάγωσιν, ἵνα ζῶσιν εὐτυχίς.

Ἀπὸ τοιαῦτα ἀποφθέγματα γέμουσι τὰ συγγράμματα τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων· ἐν ἑκ τούτων εἶνε καὶ τὸ «συνεχέστερον νόει τὸν Θεὸν ἢ ἀνάπτει».

Πόσον πολῦτιμος εἶνε ἡ ἀναπνοὴ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, πάντες γνωρίζομεν. Ἐὰν αἰτία τις ἤθελε παρεμποδίσει αὐτήν, ἐν ἀκαρεῖ ἤθελε

ἐπέλθει ὁ θάνατος.

Ὅσον ἡ ἀναπνοὴ εἶνε ἀπαραίτητος διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ζωῆς, οἰκονομία τοῦ ἀνθρώπου, τοσοῦτον μᾶλλον ἀπαραίτητος καθίσταται διὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἐνθύμησις τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος δημιουργήσας ἐκ τοῦ μηδενὸς διὰ μόνου τοῦ λόγου τὸ σύμπαν μετὰ τῶν ἐν τῇ γῇ ὑπαρχόντων, ἔθεσεν ὡς κορωνίδα πάντων τούτων τῶν δημιουργημάτων τὸν ἀνθρώπον, τὸν ὁποῖον ἐπροίκισε διὰ τοῦ λογισμοῦ. Λοιπὸν δὲν πρέπει ὁ ἀνθρώπος νὰ φανῆ εὐγνώμων πρὸς τὸν Θεὸν τὸν δημιουργὸν τοῦ παντός;

Φίλε ἀγαθῶστα, ἐκτέλεσον διὸ ὁ σοφὸς λέγει ὁ ἔχων τὸν Θεὸν ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ, ὁ ἐκτελὼν μετὰ προθυμίας τὰς συμβουλὰς αὐτοῦ εἶνε εὐτυχέστατος.

Τίς δύναται νὰ ἀμφιβόληται περὶ τῆς ὑπέροχου αὐτοῦ; Τὸν βλέπομεν πανταχοῦ παρόντα. Τὴν σοφίαν καὶ παντοδυναμίαν αὐτοῦ βλέπομεν πανταχοῦ εἰς τὸν ἔξωτερον κόσμον, εἰς τὸν κατώτερον καὶ λαμπρὸν οὐρανόν.

Ἄς ἐμνήσωμεν καὶ διελογησωμεν αὐτόν, ἅς ἀγαπῶμεν αὐτόν, ὅπως ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἅς ἀκολουθῶμεν τὰς συμβουλὰς αὐτοῦ.

Οὕτω θὰ προσεγγίσωμεν περισσότερον πρὸς αὐτόν.

N. ΡΑΛΛΗΣ

Μαθητῆς τῆς Β'. τάξεως τοῦ γυμνασίου τοῦ Λυκείου  
«Ἄγιος Ἀνδρέας»

«Συνεχέστερον νόει τὸν Θεὸν ἢ ἀνάπτει»

Διὰ τῶν ὀλίγων τούτων λέξεων ἐκφράζεται ἀλήθεια μεγίστη τὴν ὁποῖαν ἀκολουθῶν ὁ ἀνθρώπος δύναται νὰ γίνῃ αὐτὸς τῆς εὐτυχίας του. «Συνεχέστερον νόει τὸν Θεὸν ἢ ἀνάπτει».

Ἡ ἀναπνοὴ εἶνε ἡ κυριώτερα ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου ὀργανισμοῦ. Ἄν αὐτὴ παύσῃ, παύει ὁ ἀνθρώπος νὰ εἴη τίποτε δὲν δύναται νὰ γίνῃ συγχρότερον ταύτης. Καὶ ὅμως τὸ ἀνωτέρω γνωμικὸν παροτρύνει νὰ σκεπτόμεθα τὸν Θεὸν περισσότερον ἢ ν' ἀναπνέωμεν, δηλ. δικῶς. Ἡ ἀνύψωσις ἡμῶν πρὸς τὸν Θεὸν εἶνε τὴσὸν ἀγκυλιόσων ἢ ἀναπνοῆς καὶ πλέον Διότι σκεπτόμενοι τὸν Θεὸν ἐνθυμούμεθα τὰς θελήσεις αὐτοῦ καὶ ἀναλορίζομεθα τὰς ὑποχρεώσεις ἡμῶν ἀέναντι τοῦ δημιουργοῦ καὶ προσπαθοῦμεν νὰ ἐκτελῶμεν αὐτάς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεὸς ἐπιθυμεῖ μόνον τὸ ἀγαθὸν ἐκτελοῦντες τὰς θελήσεις αὐτοῦ γινόμεθα ἀληθῆ τέκνα αὐτοῦ πλησιάζοντες πρὸς τὴν τελειότητα. Δὲν βλέπομεν τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰς κακίας τῶν ἄλλων, ἀναγνωρίζομεν τὰ ἰδικά μας καὶ προσπαθοῦμεν νὰ τὰ διορθώσωμεν. Ἐὰν ἔχωμεν πάντοτε εἰς τὸν νοῦν τὸ θεῖον ὄν καὶ τὴν καρδίαν πλήρη ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ὑπαγορευομένων ἀρετῶν θὰ εἶνε παράδεισος δι' ἡμᾶς ὁ κόσμος, θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς!

ΝΙΚ. ΚΙΤΣΟΣ

Μαθητῆς Γ'. τάξεως Γυμνασ. τοῦ Λυκείου «Ἄγ. Ἀνδρέας»

Εἰς τὸ Τυπογραφεῖον τοῦ κ. Γεωργ. Τσουτσάνη ἐκτυποῦνται παντὸς εἶδους καλλιτεχνικαὶ ἐργασίαι, περιοδικὰ, βιβλία ὡς καὶ διάφορα ἔντυπα.

ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ ΕΝ ΤΩ ΣΧΟΛΕΙΩ

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ  
ΠΡΟ ΤΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Πώς ἦσαν τὰ ὠνεύματα κατὰ τὰς παραιμονὰς  
τοῦ πολέμου

ΣΥΝΘΕΣΙΣ 4η

**Συνέδριον ἐν Σπάρτῃ.** Ὁ ἐρεθισμὸς μετα-  
ξὺ τῶν ἀντιπάλων εἶχε κορυφωθῆ. Ἀπερασίσθη νὰ  
γίνῃ συνέδριον ἐν Σπάρτῃ, διὰ νὰ ἐξετάσουν ἂν ἔπρε-  
πε νὰ γίνῃ ὁ πόλεμος. Ἐγείρεται ὁ βισιλεὺς τῆς  
Σπάρτης Ἀρχίδαμος, καὶ λέγει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ  
σπεύσῃ, ἀλλὰ νὰ ἐξετάσουν μήπως δύναται νὰ ἐ-  
πελθῇ μία συμφωνία διὰ νὰ ἀποφύγῃσι τὸν πόλεμον.

Μάτην ὁμοῦ ὁ Ἀρχίδαμος ὁμιλεῖ. Κατόπιν ἐγείρε-  
ται ὁ πρῶτος ἐφόρος Σθενελάδης καὶ λέγει, ὅτι πρέπει  
ὁ πόλεμος νὰ ἀρχίσῃ πάραυτα, διότι πρέπει νὰ τα-  
πεινάθῃσι οἱ Ἀθηναῖοι, οἵτινες εἶχον γίνῃ μάλιστα  
τῆς Ἑλλάδος, ἵνα ἐλευθερωθῶσι αἱ ὑποταγμένα πό-  
λεις εἰς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἵνα μὴ διασφραγίσῃ  
ἡμεῖς, ἔχωσι τὸν φόβον τῆς ὑποταγῆς εἰς τοὺς Ἀθη-  
ναίους. Ἀυτὰ εἶπεν ὁ Σθενελάδης καὶ παρὰ τὰς συ-  
νετάς συμβουλὰς τοῦ Ἀρχιδάμου ἀπερασίσθη νὰ στα-  
λοῦν προτάσεις εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ἐν εἶδει τελεσι-  
γράφου διὰ τῶν ὁποίων νὰ διαταγῶσι νὰ ἀρήσωσι  
τὰς πόλεις ἐλευθέρως. Ἐστάλησαν αἱ προτάσεις καὶ ἡ  
ἀπάντησις ἀρνητικῆ.

Ἐκηρύχθη ὁ πόλεμος, ἀλλὰ αἱ ἐχθροπραξίαι δὲν  
εἶχον ἀρχίσῃ, ὅτε συνέβη τὸ ἐν Πλαταιαῖς γεγονός.  
Τούτῳ ὑπῆρξε τὸ κορυφωμα τοῦ ἐρεθισμοῦ μεταξὺ  
τῶν ἀντιπάλων. Δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν τί ἔγινε  
εἰς τὰς δύο ἀντιθέτους πόλεις. Ἐν Σπάρτῃ ἡ ἀγανά-  
κτησις τοῦ λαοῦ εἶχε κορυφωθῆ ἐξ αἰτίας τῆς σφαγῆς  
τῶν Θηβαίων.

Ὁμίλησαν οἱ ῥήτορες εἰς τὴν ἀγορὰν στιγματίζοντες  
τὴν τοιαύτην διαγωγὴν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες εἰς τὸ  
κορυφωμα τῆς ἀλαστονείας τῶν ἐφόνεον δολίως τοὺς  
συμμάχους αὐτῶν Θηβαίους. Συνίστων εἰς τὸν λαὸν  
θάρρος, ἵνα ἀντεπεξέλθῃ νικηφόρος κατὰ τὸν τρομε-  
ροῦ αὐτοῦ ἐχθροῦ, ὅστις μὴ φοβούμενος μέχρι τοῦδε  
οὐδένα ἕνεκα τῆς ἀνεκτικότητος τῶν ἄλλων Ἑλλήνων,  
κατελίετο πάντας τοὺς συμμάχους του.

Παρώτρυνον τὸν λαὸν ἵνα πάνοπλος ἐτέλθῃ κατὰ  
τῶν Ἀθηναίων, αἵτινες ἀπέβησαν ὁ τύραννος τῆς Ἑλ-  
λάδος καὶ νὰ κατασυντρίψῃ αὐτὰς ὑπὸ τὴν σιβιρὰν  
πυγμῆν του, καὶ τέλος ἐξώθουν αὐτὸν ἵνα ἐξαπαλάσῃ  
τοὺς ἐφόρους ὅσον τάχιστα νὰ ἀρχίσουν τὸν πόλεμον.

Τὰ αὐτὰ περίπου συνέβαινον καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας.  
Ὁ Ἀθηναϊκὸς λαὸς ὁ τοσοῦτον δοξισθεὶς, ὁ τοσαύ-  
της νίκης καταγαγὼν ἐναντίον τῶν βαρβάρων, αὐτὸς  
ὅστις διὰ τῆς ἀνδρείας του ἐκυριαρχοῦσε ἀπάσης τῆς  
θαλάσσης αὐτὸς ὅστις ἐγέννησε ἕνα Φαδιαν, ἕνα Περ-  
σικὴν, ἕνα Θεμιστοκλεῖα καὶ τόσους ἄλλους αὐτὸς ὁ τῶσον  
ὑγηνῆς, αὐτὸς λέγω, δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ ἀπορρήγῃ  
προτάσεις τόσον ἐξευτελεστικάς δι' αὐτόν, καὶ μοιραί-  
ως πλέον τὸ κακὸν ἦτο ἀναπόφευκτον.

**Τὶ ἔκαμνον οἱ ἄλλοι Ἕλληνες.**  
Ἕλληνες μετὰ φόβου ἔβλεπον τὰς δύο ἀντι-  
πάλους ἐκείτους νὰ συμπλακοῦν, ἐν ἀνησυχί-  
ᾳ δὲν ἐγνώριζον μὲ ποῖον νὰ συμμάχωνται.

Τὸ ἰσχυρότερον ὁμοῦ ἄρα ἦτο ἡ ἐπιθυμία  
δαμονίων, διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν αὐτοὶ εἶ-  
χον ἐλευθερώσει τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς Ἀθηναϊκῆς  
δεσποτείας, ἀπ' ἑτέρου δὲ διότι ἐκφοβούντο μήπως ἐ-  
πολέσουν εἰς τὸν Ἀθηναϊκὸν πόλεμον. Πάντες δὲ προ-  
σπαθῶν νὰ βοηθήσουν ὅπως ἠδύνατο τοὺς Ἀθη-  
ναίους ἐν τῷ κοινῷ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνι.

**Τὶ ἔκαμνε ἡ νεολαία καὶ τὶ ἔλεγον.**  
**ὁ χρησιμολόγος.** Ἡ νεολαία δὲ ἦτο ἐκείνη ἣτις ἐξη-  
ροῦσε ἀποφορέτους καὶ ἦτις ἐροῦσατο ἀρεθῶς εἰς τὸν  
πόλεμον.

Ἡ Ἑλλάς ἀπὸ κηροῦ δὲν ἐπολέμει καὶ δι' αὐτὸ ἐ-  
πῆρχον ἐν τῇ Σπάρτῃ καὶ ταῖς Ἀθήναις πολλοὶ νέοι  
οἵτινες μὴ γνωρίζοντες τὰς συμφορὰς ἃς ἐπέφερε ὁ  
πόλεμος μετὰ φανατισμῷ ἐροῦσατο εἰς αὐτόν.

Δὲν ἐγνώριζον ὅτι ὁ πόλεμος παρῆλθεν νικητὰ καὶ  
ἠττώμενον, δὲν ἐγνώριζον ὅτι ὁ πόλεμος εἶνε ἐκείνος  
ὅστις ἐρημῆ τὴν χώραν ἐν ἡ ταύτῃ καὶ τέλος ἠρῶ-  
ουν πάντα τὰ ἐκ τοῦ πολέμου κατὰ.

Οἱ ἄνθρωποι ἐξήγγων πάντα τὰ φρονεῖν φαντασί-  
να κατὰ τὴν συμφεροντίαν των. Οἱ χρησιμολόγοι ἐδίδον  
χρησιμὸς εἰς ἀρετέτους τοὺς ἀντιπάλους.

Ἐγενε δὲ τότε καὶ σεισμοί ἐν Διήκῳ καὶ ἐκείνην  
τὴν ἐποχὴν ὅστις ἐθεωροῦτο ὅς προηγήθηται συμφωνίαν  
καὶ καταστροφῶν, διότι ὡς ἔλεγον οἱ Ἕλληνες δὲν εἶχε  
σεισθεῖ οὐδέποτε ἡ Διὸς πρότερον, ἐφ' ὅσον ἐνθυ-  
μούνηται. Οἱ χρησιμολόγοι τούτῳ τὸ ἐξήγγων ἀναλόγως  
τοῦ ἰδίου συμφεροντος, τὸ δὲ μαντικὸν τῶν Ἀθηναίων  
ἦτο κεκρημμένον ὑπὲρ τῶν Λακεδαιμονίων, προσηκόν  
ἦτο ἵστασθαι ὅτι θὰ βοηθήσῃ τοὺς Σπαρτιατὰς ἠθικῶς καὶ  
ἐλικῶς.

Καὶ ἐκ τούτου τοῦ σημείου ἀρχεῖται ὁ μῦθος διὰ τὴν  
Ἑλλάδα καταστροφικὸς πόλεμος, ὅστις ἐτήθησε τὴν  
παρακμὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅστις ἐπέφερε τόσα  
ἀνυπολόγιστα κατὰ καὶ τέλος ὅστις ἐπέφερε τὴν ὑπο-  
ταγὴν αὐτοῦ εἰς τοὺς Ρωμαίους.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΟΓΑΝΗΣ  
Μιθητῆς Β'. τάξεως Γυμνασίου Λυκαίου «Ἄγ. Ἀνδρέας»

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΦΙΛΟΝ

Ἐσὶ ἡ εἰδήσει, ὅτι ὁ ἀδελφὸς τοῦ γενναίου  
πολεμίστας ἐπιμήδη διὰ τοῦ Πτολ. Σταυροῦ  
Ἐν Πάτρης τὴν 9 Ἰανουαρίου 1919.

**Ἀγαπητὲ φίλε,**  
Εἰς τὰς χθεσινὰς ἐφημερίδας ἀνέγγων τὴν εὐχάρι-  
στον εἶδησιν τῆς ἀπονομῆς τοῦ Σταυροῦ τοῦ Πολέμου  
εἰς τὸν ἀγαπητόν σου ἀδελφὸν Γεώργιον διὰ τὴν ἀν-  
δρείαν, ἣν ἐπέδειξε κατὰ τὴν μάχην τοῦ Σκοῦ.  
Ἡ παρασημοφορία αὕτη μάλιστα τιμᾷ τῶσον τὸν  
ἀδελφόν σου, ὅστις εἰς τὴν μάχην ταύτην γενναίως  
ἠγωνίσθη. Ὅσον ἐπίσης ἀποδίδει τιμὴν καὶ εἰς δολο-  
κλήρον τὴν οἰογένειάν σου, ἣτις ἀνέθερεψε ἕνα ἄνδρα  
διδέξασα εἰς αὐτὸν τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκοντα,

ἵστε νὰ δηγηθῆ εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης ἐν τῷ ὁποίῳ ἐμάχοντο οἱ στρατοὶ τῶν Συμμάχων κατὰ τῆς βαρβαρότητος νὰ ἀποδείξῃ ὅτι εἶνε Ἑλλήν καὶ γνωρίζει τὸ καθήκον του.

Ἐπὶ τῇ προσγενομένη ταύτῃ τιμῇ σοῦ στέλλω, ἀγαπητέ φίλε τὰ εὐκρινῆ συγγ. ριθῆριά μου καὶ σοῦ εὐχομαι ὅπως καὶ σὺ φανῆς ἀνταξίος τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐν καιροῖς ὅμως τῆς εἰρήνης, ἥτις θὰ ἐπικρατήσῃ εἰς τὸν κόσμον.

Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀδελφοῦ σου εἶνε ψυχὴ Ἑλληνοσ, ὅστις ὑπὲρ πάντα ἄλλον γνωρίζει νὰ ἐκτελῇ τὸ καθήκον εἰς τὸν πόλεμον. Εἰς τὴν ἀνδρείαν δὲ αὐτοῦ συντείνει καὶ ἡ ἰδέα, ὅτι ὁ πόλεμος τὸν ὁποῖον τῶρα διεξάγει μετὰ τῶν γενναίων Συμμάχων δὲν εἶνε πόλεμος κατὰ κτητικὸς, ἀλλὰ πόλεμος ὁ ὁποῖος θὰ ἀποδώσῃ τὴν ποθητὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸσους σκλάβους ἀδελφοῦς, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τόσα ἔτη διατελοῦσιν ἐν δουλείᾳ.

Σὺν τῇ ἐλευθερίᾳ θὰ ἀποδώσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοὺς καὶ τὴν ζωὴν, τὴν τιμὴν αὐτῶν ἥτις εὐρίσκειται ἤδη εἰς χεῖρας τοῦ τυράντου τοῦρκου ἢ Βουλγάρου. Μάχεται ὁ Ἑλλήν μετὰ τῶν γενναίων Συμμάχων ὑπὲρ τῆς διαφορῆς εἰρήνης, τῆς εὐαγγελικῆς εἰρήνης τὴν ὁποῖαν ἐκήρυξεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ Πατρίς πῦντοτε θὰ εὐγνωμονῇ τὰ γενναῖα αὐτῆς τέκνα τὰ ὁποῖα ἔσπευσαν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν καὶ διὰ νὰ ἀποδώσωσιν εἰς αὐτὴν καὶ τὰ ἐν δουλείᾳ διατελοῦντα τέκνα τῆς Ἠρέλαι νὰ

εἶσαι ὑπερήφανος, φίλε μου διότι ἔχεις τοιοῦτον ἀδελφόν.

Καὶ πάλιν συγγαίρω καὶ σοὶ ἀποστέλλω τοὺς χαίρετισμούς μου.

Ὁ φίλος σου

Κ. Ι. ΦΑΡΜΑΚΙΔΗΣ

Μαθητὴς τῆς Γ'. τάξεως τοῦ Β'. Γυμνασίου κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος

**ΓΝΩΜΙΚΑ**

1) Ἀννεοῦσθω σοὶ ὁ περὶ Θεοῦ λόγος μᾶλλον, ἢ τὰ σιτία.

2) Δῶρον ἄλλο μείζον ἀρετῆς οὐκ ἔστι παρὰ Θεοῦ λαθεῖν.

3) Ἀριστοτέλης ἔλεγε τῶν γονέων τοὺς παίδεύοντας ἐντιμωτέρους εἶναι τῶν μόνων γεννησάντων· τοὺς μὲν γὰρ τὸ ζῆν, τοὺς δὲ, τὸ καλῶς ζῆν παρασχέσθαι.

4) Ὅργης κρατεῖν ἀριστον ἐθίζειν ἐκέρων.

5) Σοφία πλοῦτου κτήμα τιμιώτερον.

6) Διογένης, πονθηνομένου τινὸς τίνες τῶν ἀνθρώπων εὐγενέστατοι, οἱ καταφρονοῦντες, εἶπε, πλοῦτου, ἡδονῆς, ζωῆς.

ΙΩΑΝ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητὴς Α'. Γυμνασίου

**ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΛΥΚΕΙΟΝ**

**Ο "ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ",**

**ΕΝ ΠΑΤΡΑΣ**

**Α' ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ**

1 **Μονοτάξιος ἔμπορικὴ Σχολή** ἐσπερινή διὰ τοὺς κ. κ. Ἐμποροπαλλήλους.

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ** Διπλογραφία καὶ Λογιστικὴ—Ἐμπορολογία—Ἐμπορικὴ Ἀλληλογραφία—Ἐμπορικὴ Γεωγραφία—Ἐμπορονομολογία—Ἐμπορικὸν Δίκαιον—Καλλιγραφία Γαλλικὰ—Ἀγγλικὰ.

**ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ** Ἐκ τοῦ Προσωπικοῦ τῆς ἐνταυθ. Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς.

2 **Μονοτάξιος Ἐμπορικὴ Σχολή** διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Γυμνασίων λειτουργοῦσα κατὰ τὰς ἐκτὸς τοῦ Προγράμματος ὥρας τῶν Γυμνασίων.

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ** Τὰ ἀνωτέρω.

**ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ** Ἐκ τοῦ Προσωπικοῦ τῆς ἐνταυθα Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς.

**Β' ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ**

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ** Χημεία—Μικροβιολογία—Βιομηχανικὴ Χημεία—Ἀναλυτικὴ Χημεία—Ὀρυκτολογία—Μαθηματικά—Ε-

λαιοχημεία—Σαλμονοποιία—Οἰνοποιία—Οἰνοπνευματοποιία—Ποτοποιία—Ἀρωματοποιία—Ὄξοποιία—Ζυθοποιία—Ἀσκήσεις Γαλλικὰ Ἀγγλικὰ.

**ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ**

**Γ' ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ**

Νηπιαγωγεῖον—Πλήρες Δημοτικὸν—Σχολαρχεῖον—Γυμνάσιον ἀρρένων τῶν τριῶν κατωτέρων τάξεων—πλήρες Τετρατάξιον Γυμνάσιον Θελέων.

**Δ' ΣΧΟΛΗ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ**

**Ε' ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ**

Διὰ τοὺς μαθητὰς τοῦ Λυκείου

**ΣΤ' ΣΧΟΛΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ & ΧΟΡΟΥ**

Διὰ τοὺς μαθητὰς τοῦ Λυκείου

**ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ**

Τὸ ἐκ τῶν 30 Καθηγητῶν καὶ Διδασκάλων ἀριστέων ἐν τοῖς γράμμασι καὶ μεθόδῳ ἀποτελούμενον Προσωπικὸν τοῦ Λυκείου ἐξασφαλίζει ἀρίστην τὴν παιδευσιν εἰς τοὺς εἰς τὸ Λύκειον ἐγγραφομένους μαθητὰς.